

УДК 636.2.084

КОНСЕРВОВАНІ КОРМИ ЗА ЦІЛОРІЧНО ОДНОТИПНОЇ ГОДІВЛІ ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ КОРІВ

Гноєвий І.В., д. с.-г. н., доцент

Харківська державна зооветеринарна академія

***Анотація.** Вивчено ефективність комбінованого використання консервованих кормів у раціонах дійних корів впродовж літнього періоду.*

***Ключові слова:** консервовані корми, високопродуктивні корови, структура раціонів.*

Актуальність проблеми. У молочному скотарстві України все більшого розповсюдження набуває комбінована годівля корів консервованими кормами (сіно, сінаж, силос) в літній період.

У виробничих умовах не існує єдиного підходу щодо реалізації цього типу годівлі тварин. Зокрема, пропонується застосовувати цілорічно одностипну годівлю корів, використовуючи тільки консервовані корми, як це робиться, наприклад, в ДП ДГ НААНУ “Кутузівка”, де тривалий час успішно застосовується цей тип годівлі корів за комбінованого використання консервованих і зелених кормів [1, 2, 3].

Проте, має бути межа, поза якою збільшення чи зменшення використання тих чи інших кормів у складі кормових сумішок в літній період може зумовити зниження продуктивності корів та ефективності виробництва молока, оскільки для корів велике значення має сталість раціону і науково обґрунтоване співвідношення в ньому поживних речовин.

Метою досліджень було визначення ефективності різного співвідношення зелених і консервованих кормів у раціонах дійних і сухостійних корів упродовж літнього періоду.

Методика досліджень. Досліди проводились на дійних коровах чорно-рябої породи у відповідності зі загально прийнятими методами досліджень з питань годівлі великої рогатої худоби [4].

Дійні корови утримувалися цілорічно безприв’язно, а годівля їх здійснювалася кормосумішками, що складалися з консервованих і зелених кормів за різною структурою раціонів годівлі.

Результати досліджень. Раціони годівлі контрольної і дослідних груп корів були достатньо збалансованими, а за окремими показниками між групами – практично однаковими. Їх структура наводиться в табл. 1.

Характерною особливістю раціонів годівлі корів у ДП ДГ “Кутузівка” було те, що у дослідних групах поступово зростала питома маса в них

грубих кормів, переважно сіна, а зелених кормів – зменшувалася в 1,7 раза. У зв'язку з підвищенням продуктивності корів в 1,13 раза зросло споживання ними комбікорму.

Таблиця 1

**Структура фактичного річного раціону корів ДП ДГ “Кутузівка”
(% за поживністю)**

Корми	Групи корів		
	контрольна	I дослідна	II дослідна
Грубі	7,6	9,6	10,3
у т.ч. сіно	4,0	7,0	8,1
Силос	27,4	28,6	27,6
в т.ч. кукурудзяний	26,0	15,3	13,0
у т.ч. злако-бобових сумішок, сої, інших культур	1,4	13,3	14,6
Кормові буряки	1,4	1,9	1,6
Зелена маса	19,9	12,1	11,7
Відходи переробної промисловості (барда, дробина, жом, меляса)	10,2	11,9	10,9
Комбікорм	33,5	35,9	37,9

Загальна кількість силосу залишалася практично на одному рівні, але зросла його якість у зв'язку зі заміною половини кукурудзяного силосу на комбіновані силоси (кукурудза + соя чи амарант та інші).

Комбіноване використання консервованих і зелених кормів упродовж літнього періоду дало позитивні результати. Зокрема, це сприяло зростанню рівня молочної продуктивності корів за перші 100 днів лактації.

При комбінованому використанні зелених кормів і силосу, які містили більше сухої речовини (31,3% проти 19,1-15,7% у зеленій масі), загальна маса спожитих кормів коровами 1 і 2 дослідних груп, знижувалась на 11,8 і 15,7% впродовж першої фази їх лактації з одночасним підвищенням концентрації енергії в 1 кг сухої речовини, відповідно, на 14,0 та 19,5%.

Характерною особливістю комбінованої годівлі корів влітку з використанням високоякісного силосу є відсутність так званих “вікон” за несприятливих кліматичних умов і недоліків зеленого конвеєру. Крім цього, корови, особливо високопродуктивні, у найбільш напружені періоди виробничого циклу (за 2 місяці до отелення та на початку лактації) фактично не в змозі спожити велику кількість вологих кормів, в тому числі і зелених, і раціонально використати їх поживні речовини. В цьому разі силос як корм, що має меншу вологість, порівняно зі зеленими кормами, сприяє підви-

щенню енергетичної цінності спожитих кормів.

Результати, представлені в таблиці 2, свідчать про те, що за комбінованої годівлі дійних корів у перші 100 днів лактації зростав рівень їх продуктивності. Зокрема, валовий надій натурального молока у корів 1 і 2 дослідних груп, яким згодовували силос, за перші 100 днів лактації вірогідно зріс на 86 кг і 130 кг проти цього показника у контрольній групі (2268 кг і 2312 кг проти 2182 кг, $P < 0,05$). У цих же тварин спостерігалась тенденція підвищення вмісту жиру в молоці (3,81% і 3,83% проти 3,77%), що можна пояснити збільшенням вмісту в комбінованих раціонах не лише сухої речовини, а й грубоволокнистої клітковини, яка усувала жирдепресуючий вплив зелених кормів, особливо ранньої фази вегетації. Тобто, комбінована годівля корів влітку (високоякісний силос у поєднанні з зеленими кормами) забезпечує інтенсивніший біосинтез молока, в тому числі, молочного жиру, що дало можливість одержати від кожної корови 1 і 2 дослідних груп, відповідно, на 5,0 і 7,6% більше молока базисної (3,4%) жирності (2541 кг і 2604 кг проти 2419 кг, $P < 0,05$).

Таблиця 2

Молочна продуктивність корів у літній період за перші 100 днів лактації

Показники	Групи корів		
	контрольна	1 дослідна	2 дослідна
Надій натурального молока	2182±22,4	2268±28,1	2312±35,0
Вміст жиру у молоці, %	3,77±0,015	3,81±0,017	3,83±0,018
Молоко базисної жирності (3,4%)	2419±20,4	2541±24,1	2604±28,9
в % до контрольної групи	100,0	105,0	107,6
Витрачено на 1 кг молока:			
Кормові одиниці	0,88	0,84	0,81
Обмінна енергія, МДж	8,85	8,42	8,23
Перетравний протеїн, г	95	90	88
Комбікорм, г	294	280	273

Витрати кормів на виробництво 1 кг молока також свідчать про ефективність часткової заміни зелених скошених трав на консервовані корми у літніх раціонах годівлі корів: за перші 100 днів лактації на виробництво 1 кг молока у 1 і 2 дослідних групах, порівняно з контрольною, витрати кормових одиниць були нижчими, відповідно, на 5,0 і 8,0%, а затрати комбікорму зменшувалися на 4,8-7,2% .

Не виявлено вірогідної різниці між групами за показниками відтворювальної здатності корів. Сервіс-період у тварин контрольної групи становив 93 дні, дослідних – 90 і 94 днів, індекс осіменіння, відповідно, 1,52;

1,50 та 1,53.

Крім цього, зі збільшенням надоїв молока у корів 1 і 2 дослідних груп, вартість кормів, витрачених на виробництво 1 кг молока за перші 100 днів лактації була нижчою, що і відзначило, головним чином, загальні витрати.

Найвища зоотехнічна і економічна ефективність у досліді досягнута при згодовуванні силосу в межах 28,5% за загальною поживністю раціонів впродовж сухостою та 32,9% – за першу фазу наступної лактації за рахунок зниження зелених (сіяних) кормів польового кормовиробництва.

Висновки

1. Часткова заміна підвізних (скошених) зелених кормів польового кормовиробництва високоякісним кукурудзяним силосом у раціонах годівлі дійних корів при стійлово-пасовищному їх утриманні краще забезпечує їх фізіологічну потребу в сухій речовині з одночасним підвищенням концентрації енергії в 1 кг раціону.

2. Комбінована годівля молочних корів влітку за умови збереження в раціоні стабільного компоненту – силосу дає можливість підтримувати нормальну вгодованість та відтворювальну здатність тварин, сприяє росту їхньої молочної продуктивності за перші 100 днів лактації, підвищенню його жирності, зниженню загальних витрат кормів.

3. Найвища зоотехнічна та економічна ефективність у досліді досягнута при згодовуванні коровам влітку зелених кормів і високоякісного кукурудзяного силосу на рівні 32,9% за першої фази лактації тварин.

4. В умовах цілорічно однотипної годівлі корів чорно-рябої породи 5,5-тисячного рівня їх продуктивності за безприв'язного утримання можна досягти за комбінованого використання доброякісного силосу – 28%, зелених кормів – 12%, комбікорму – 38% і 22% інших кормів (сіно, маляса, тощо) від загальної енергетичної цінності раціону.

Література

1. Гноєвий В.І. Кормова база для цілорічно однотипної годівлі корів // Науково-практичні аспекти кормовиробництва та ефективного використання кормів. Матер. міжн. наук.-практ. конф. 16-18 вересня 2003 р. Львів. 2003.-С.111-115.

2. Гноєвий В.І. Комбіновані силоси як сталий корм при однотипній годівлі корів // Корми і кормовиробництво. Міжвідомчий тематичний науковий збірник. Вінниця. “Тезис”. 2003. № 51.-С.316-318.

3. Гноєвий В.І., Ільченко О.М., Гноєвий І.В., Познякова З.М. Комбіновані силоси як основа однотипних раціонів дійних корів // Науково-технічний бюлетень ІТ УААН. №86. 2004. –С.35-38.

4. Овсянников А.И. Основы опытного дела в животноводстве. –М.: «Колос», 1976. –304с.

КОНСЕРВИРОВАННЫЕ КОРМА ПРИ КРУГЛОГОДИЧНОМ ОДНО-
ТИПНОМ КОРМЛЕНИИ ВЫСОКОПРОДУКТИВНЫХ КОРОВ

Гноевой И.В., доктор с.-х. н., доцент

Харьковская государственная зооветеринарная академия

Аннотация. Изучена эффективность комбинированного использования зеленых и консервированных кормов в рационах дойных коров в течение летнего периода.

Ключевые слова: консервированные корма, высокопродуктивные коровы, структура рационов

PRESERVATED FEEDS BY ALL THE YEAR ROUND OF THE SAME
TYPE FEEDING OF THE HIGHPRODUCTIVE COWS

Gnoevyy I.V., doctor of agr. sc., senior science worker, associate professor

Kharkiv state zooveterinary akademy

Summary. The efficiency of combined use of preserved feeds in rations of the lactic cows during of the summer period have been studied.

Key words. preserved feeds, highproductive cows, structure of rations.
